

WIJENBURGSEPAD 11 KM

8 Verdwenen dorp

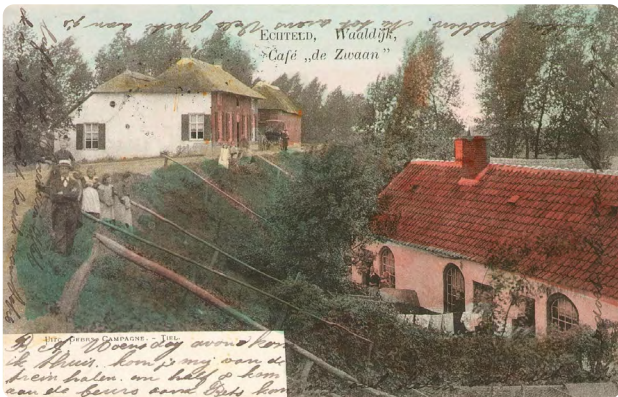
Waar de Ooisestraat de Waalbandijk kruist lag ooit het dorp Ooij. In 1438 is het dorp bij een grote dijkdoorbraak verwoest. Hierna is besloten de nieuwe dijk meer landinwaarts te plaatsen. Deze dijk loopt over het voormalige kerkhof en de restanten van het dorp liggen tegenwoordig buitendijks onder het maaiveld verscholen. Het versterkte huis 'Hof d' Ooij' was door grachten omgeven en werd bewoond door de familie Van Tellicht.

Aan de buitenzijde van de dijk stond tot de Tweede Wereldoorlog herberg 'de Zwaan'. Er tegenover lagen de huizenblokken Groot en Klein Amsterdam waarin arbeiders van de steenfabriek woonden. Deze huizen zijn afgebroken bij dijkverzwaring in de 20ste eeuw.

9 Prins Willem-Alexanderbrug

In 1969 werd de vergunning verleend voor de bouw van een brug tussen de Betuwe en het Land van Maas en Waal. De Provincie Gelderland stond garant voor de aanleg. Vanaf de opening in 1974 tot aan 1995 was het een tolbrug.

Historische foto van café de Zwaan

hier
vrouwen

Dit Klompenpad is tot stand gekomen onder begeleiding van Stichting Landschapsbeheer Gelderland in samenwerking met verschillende particuliere eigenaren, vele vrijwilligers, gemeente Neder-Betuwe en andere partijen uit de omgeving. Klompenpaden zijn cultuurhistorische wandelroutes die particuliere terreinen, zoals landgoederen en boerenland, toegankelijk maken voor de wandelaar. Ze gaan zoveel mogelijk langs historische routes en onverharde paden. Rust, kleinschaligheid en de combinatie van cultuur en natuur bepalen de sfeer en vertellen bewoners en wandelaars over de geschiedenis van hun omgeving. Ook het landschap heeft voordeel van de ontwikkeling van Klompenpaden: vaak worden landschapselementen hersteld en aangelegd. Door aan te sluiten bij lokale initiatieven als landwinkels, horeca en kamperen bij de boer wordt de economie van de streek versterkt.

Meer informatie over Klompenpaden: www.klompenpaden.nl.
Hier vindt u ook actuele wijzigingen of aandachtspunten.

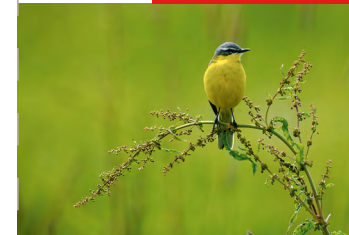
Meer informatie over Stichting Landschapsbeheer Gelderland: slgelderland.nl

hier
vrouwen

Wandelen langs een
verdwenen dorp,
een kasteel, sluisen en
door uiterwaarden
in het prachtige buiten-
gebied van Echteld

WIJENBURGSEPAD 11 KM

KLOMPENPADEN

PRAKTIISCHE INFORMATIE

- Rondwandeling gemarkeerd in twee richtingen met rode klompjes.
- U kunt de route verkorten tot 4 km of verlengen tot 12 km. Dit staat op de kaart aangegeven en is onderweg gemarkeerd.
- Bij hoogwater in de Waal (in de winterperiode) kan het zijn dat een deel van de route niet begaanbaar is. Raadpleeg de app of website voor de laatste update.
- Het is mogelijk om sommige Klompenpaden te combineren. Eventuele overstap-punten zijn aangegeven op de kaart en ter plekke in het veld.
- De nummers op de kaart verwijzen naar bezienswaardigheden langs de route die beschreven worden in deze folder.
- Routenavigatie en informatie over landschap en cultuurhistorie is ook beschikbaar via de Klompenpaden-app.
- Het Klompenpad is niet geschikt voor kinderwagens en rolstoelen vanwege de smalle en onverharde paden. Stevig en waterdicht schoeisel wordt aanbevolen.
- Honden zijn verboden op particuliere delen van het Klompenpad om verstoring van vee en wild te voorkomen. Dit is aangegeven op de openstellingsborden die u aan het begin van het particuliere terrein vindt.

productie & eindredactie Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG)

tekst werkgroep Klompenpad en SLG

beeldmateriaal Wim Weenink, Fred Mobach, Gelders Archief/0567-673-0022/Alberie, Gelderland Bibliotheek en SLG. Op de voorkant staat een gravure van kasteel Wijenburg uit 1728.

opmaak Designimals, Laura Hondshorst

met speciale dank aan de klompenpadenwerkgroep en de particuliere grondeigenaren

© Stichting Landschapsbeheer Gelderland 2023, 1e druk. Alle rechten voorbehouden
Bij vragen of opmerkingen over dit pad kunt u contact opnemen met SLG via www.klompenpaden.nl.

NIET BESTEMD
VOOR VERKOOP

Dit Klompenpad is mede gefinancierd door de Provincie Gelderland, de gemeente Neder-Betuwe en de Nationale Postcode Loterij.

WIJENBURGSEPAD 11 KM

1 Kasteel Wijenburg

In 1271 trouwt de jonkvrouw van Echteld met Jorden van Wijhe. Het versterkte huis dat er toen al was, is in de loop van de tijd uitgebreid tot het kasteel Wijenburg dat er nu staat. Het huis is 500 jaar in bezit geweest van de familie Van Wijhe. De huidige opzet dateert uit circa 1550. Na de familie Van Wijhe woonden de families Van Wassenaar en Van Balveren in het kasteel. Sinds 1956 is het in handen van de stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen. Het kasteel is tussen 1956 en 1976 volledig gerestaureerd en tegenwoordig in gebruik als populaire locatie voor huwelijken en andere feestelijke gelegenheden.

2 Sint Jan de Doperkerk

De kerk van Echteld -in Romaanse bouwstijl- dateert uit de 11e eeuw, de oude tufstenen zuidmuur is nog uit deze tijd. Het koor is in de 14e eeuw aangebouwd. Oorspronkelijk was de kerk nog acht meter langer. De toren is rond 1835 ingestort en kort daarna vervangen door een nieuwe die in het oude schip staat. In de kerk zijn prachtige 'secco' muurschilderingen te zien die het laatste oordeel en Sint Joris en de draak voorstellen. Ook is er een praalgraf van Reinout van Wijhe. Op het kerkhof staan zogenaamde 'pesthuisjes' waarin vroeger zieke mensen tot hun dood werden verzorgd. Wekelijks worden er in de kerk nog protestantse erediensten gehouden.

Kasteel Wijenburg voor de restauratie

hier
vrouwen

3 Fruitteelt en Fruitcorso

Van oudsher is de Betuwe bekend als de fruittuin van Nederland. Vroeger was dit fruit onderdeel van gemengde bedrijven die vaak ook akkerbouw en vee hadden. In de jaren 50 van de vorige eeuw heeft de landbouwvoorlichtingsdienst een succesvol programma opgezet om de door gestegen arbeidskosten achteruitgaande fruitteelt te moderniseren. Er kwamen specialistische fruitteeltbedrijven met veelal laagstamboomgaarden. In 1961 startte het Fruitcorso in Tiel. Het dorp Echteld doet sindsdien vrijwel elk jaar mee met een praalwagen gemaakt met groenten, zaden en fruit.

4 Amsterdam-Rijnkanaal

Al ruim voor de Tweede Wereldoorlog is er begonnen met het graven van dit kanaal dat Amsterdam met de Waal verbindt en zo ook met Duitsland, Frankrijk en Zwitserland. De economische crisis in de jaren '30 en de oorlog vertraagden de aanleg, zodat de opening van het kanaal pas in 1952 plaatsvond. De oude Prins Bernhardsluis werd dat jaar gebouwd, de tweede sluis dateert uit 1974. De aanleg van het kanaal scheidde het oude landgoed Latenstein van het dorp Echteld. De kanaaldijken hebben aan het einde van de Tweede Wereldoorlog voorkomen dat lager gelegen gebieden van de Betuwe onder water kwamen te staan.

5 Waardmanshuis

De waardman hield in het verleden toezicht op het vee en was verantwoordelijk voor het beheer in en van de uiterwaarden. Tegenwoordig staat er een modern gebouw op de voormalige locatie van het waardmanshuis. Het vermoeden bestaat dat deze eeuwenoude terp tijdens de Tachtigjarige Oorlog ook is gebruikt als versterking. Prins Maurits van Nassau, die tijdens de Tachtigjarige Oorlog de verdediging van de republiek tegen de Spanjaarden leidde, liet tussen 1590 en 1609 vele tientallen wachttorens, zogenoemde redoutes, langs de Waal bouwen. Dit deed hij om te voorkomen dat de Spanjaarden vanuit het zuiden konden aanvallen. Geen van deze redoutes is bewaard gebleven. Maar ze zijn wel te zien op oude kaarten en afbeeldingen.

hier
vrouwen

6 Willemspolder

Tussen het dorp IJzendoorn en het Amsterdam-Rijnkanaal ligt de Willemspolder, een ingepolderd stuk uiterwaard van de Waal. Van oudsher graasde hier vee en werd hooi geoogst. In 1840 werden er vergunningen verleend om steenfabrieken te bouwen. Dat leverde veel banen op voor de bevolking en veranderde de sociale structuur van het gebied. Ook werd en wordt hier nog steeds klei en zand gewonnen. Tegenwoordig vaak met de voorwaarde dat er nieuwe natuur voor in de plaats komt. Dit past in de natuurontwikkelingsplannen en draagt bij aan wateropslag.

7 Hallenhuisboerderijen

Langs de Waalbandijk ligt een aantal karakteristieke hallenhuisboerderijen. 'Den IJver' aan Waalbandijk met een dwars voorhuis is een mooi voorbeeld hiervan. Deze heeft een 18de-eeuwse oorsprong, maar een achterhuis uit 1877. Een relatief jonge hallenhuisboerderij uit circa 1920 is te vinden aan de Ooiststraat.

Hallenhuisboerderij Den IJver

Startpunt → **Kruising Ooisestraat-Voorstraat in Echteld.**
Openbaar vervoer → **Bushalte Voorstraat in Echteld.**
Horeca → **Restaurant BAL, Voorstraat 8 in Echteld (gesloten op zondag).**

Kijk op klompenpaden.nl voor dit pad voor actuele informatie en routewijzigingen. Website en Klompenpaden app hebben altijd de meest actuele informatie.

Te gast op het erf en boerenland

Klompenpaden lopen regelmatig over het erf van een boer, langs een beekje of over een sloot. Vaak is dit privéterrein. Er wordt nauw samengewerkt met boeren en grondeigenaren die recreatief medegebruik toestaan. Zonder hun toestemming waren er niet zoveel Klompenpaden.

Honden verboden

Als wandelaar ben je te gast. Het betreden van privéterrein wordt aangegeven met een speciaal openstellingsbord. Er geldt een hondenverbod. Honden kunnen onrust veroorzaken bij vee, wild of weidevogels. Daarnaast kunnen ze ziekten verspreiden. Daarom zijn honden verboden op Klompenpaden. Wij danken u voor uw begrip.

HOE WERKT DEZE DOWNLOADBARE FOLDER

Download deze folder en druk het af in kleur (dubbelzijdig, gespiegeld langs korte zijde) voordat u gaat wandelen. U krijgt dan de folder + de wandelkaart geprint. De folder kunt u als een echte folder vouwen over de aangegeven grijze lijnen. Deze folder bevat altijd de meest actuele informatie.

hier vouwen

Eén van de freules, Baroness van Balveren van Echteld, aan de wandel. (Foto dateert van circa eind 19de eeuw)

Het Laantje naar Parijs

Het pad dat rechtstreeks van het kasteel naar het station loopt, draagt de naam 'Laantje naar Parijs'. De laatste twee freules Van Balveren wandelden hierover naar het treinstation waar in die tijd een aparte eerste klas wachtkamer voor hen was ingericht. Zij hielden van het goede leven en gingen regelmatig naar Parijs, waar zij in de wintermaanden verbleven. Het station werd geopend in 1882 en is tot 1938 voor personenvervoer in gebruik geweest, daarna nog tot 1965 voor goederenvervoer. Toen de stoomlocomotief verdween sloot ook het station. Het middengedeelte van het gebouw is gelukkig bewaard gebleven. Het laantje liep vroeger iets anders. Het eindigde namelijk recht tegenover het stationsgebouw.

hier vouwen

Ontdek het afwisselende landschap rond Echteld langs een verdwenen dorp, langs een eeuwenoud kasteel, indrukwekkende sluisen en door uitgestrekte uiterwaarden. Klompen aan, rugzak op en gaan!

Gele kwikstaart

In de uiterwaarden en op akkers kan je tijdens de wandeling een gele kwikstaart spotten. De gele kwikstaart is tegenwoordig vooral een akkervogel. De oorspronkelijke leefomgeving van deze vogel bestaat uit grasland langs rivieren. Tegenwoordig vind je ze vaak zoekend naar eten in weilanden met schapen, koeien en paarden. Hier zijn ze op zoek naar spinnen, kevers, vliegen en muggen. Gele kwikstaarten vind je ook in open akkerland waar een grote diversiteit aan gewassen te vinden is. Door de afname van een geschikte leefomgeving is deze soort jammer genoeg in aantal achteruit gegaan. De soort staat op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels. Dat betekent dat de gele kwikstaart bedreigd wordt of kwetsbaar is en daardoor een beschermde diersoort is. Gele kwikstaarten zijn trekvogels. Ze trekken aan het eind van de zomer en begin najaar weg naar Afrika.

Gele kwikstaart

